

Sygn. akt I C 193/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 sierpnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Anna Lipińska

Protokolant: stażysta Ryszard Lewandowski

po rozpoznaniu 2 lipca 2021 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa

Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w W.

przeciwko Bankowi (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Banku (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powoda Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w W. 436 188,70 zł (czterysta trzydzieści sześć tysięcy, sto osiemdziesiąt osiem złotych, siedemdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 25 listopada 2019 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego Banku (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 25 000 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) jako zwrot kosztów zastępstwa procesowego strony powodowej,

III. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe.

Sygn. akt I C 193/21

UZASADNIENIE

wyroku z 2 sierpnia 2021 roku

Powód Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, aby pozwany Bank (...) S.A. w W. zapłacił na rzecz powoda 32 491.607,61 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie, od 11 maja 2019 r. do dnia zapłaty. Nadto, powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że swoje roszczenie opiera o gwarancję zabezpieczenia zakończenia robót w czasie na ukończenie nr (...) z 11 września 2017 roku, zmienioną późniejszymi aneksami. Gwarancja bankowa została przedstawiona przez wykonawcę jako zabezpieczenie zakończenia robót w czasie na ukończenie, przewidziane w umowie nr (...) F. (...) z 12 października 2015 roku, na wykonanie zadania pn. „Budowa autostrady A-1 na odcinku T. – P., odcinek F: węzeł (...) (z węzłem) – węzeł (...) (z węzłem)”. Powód wskazał, że udzielona gwarancja ma charakter abstrakcyjny, nieakcesoryjny i jest płatna na pierwsze żądanie, gdy spełnione są przesłanki formalne,

tj. złożenie pisemnego żądania zapłaty zawierającego kwotę roszczenia oraz numer rachunku bankowego. Pomimo skierowania żądania zapłaty spełniającego przesłanki, gwarant nie dokonał zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kwoty objętej roszczeniem. (pozew k. 3 –14)

18 lipca 2019 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie o sygn. akt XXV Nc 425/19 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, orzekając zgodnie z żądaniami pozwu. (nakaz zapłaty, k. 287)

Pozwany Bank (...) S.A. w W. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych albo wg spisu kosztów złożonego na rozprawie.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że informował powoda o zakazie wypłaty kwoty na podstawie gwarancji bankowej, wobec wydania 3 maja 2019 roku zarządzenia tymczasowego przez Sąd Powszechny w Mediolanie we Wł. Niezwłocznie po zmianie stanowiska i uchyleniu zarządzenia sądu we Włoszech pozwany wypłacił powodowi 32 491.607,61 złotych, zgodnie z jego żądaniem. W ocenie strony pozwanej roszczenie o świadczenie uboczne w postaci odsetek ustawowych za opóźnienie nigdy nie powstało, wierzytelności dochodzone w sprawie nie istnieją, co dotyczy również kosztów procesowych, gdyż wobec przedwczesności, a następczo bezpodstawności powództwa powinny one obciążać wyłącznie powoda. (sprzeciw –k. 294 – 307)

Pismem procesowym z 25 listopada 2019 roku strona powodowa zmodyfikowała powództwo w ten sposób, że cofnęła pozew w części,

tj. w zakresie roszczenia o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 32 491.607,61 złotych, w wyniku spełnienia przez pozwanego świadczenia głównego, jednakże domagała się odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonych od kwoty 32 491 607,61 złotych za okres od 11 maja 2019 roku do dnia zapłaty w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanego 436 188,70 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wytoczenia powództwa o te odsetki do dnia zapłaty. Nadto, strona powodowa w związku z wpłatą dokonaną po wytoczeniu powództwa i po wydaniu nakazu zapłaty domagała się zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania wg. norm prawem przepisanych. (modyfikacja powództwa – k. 424 – 430)

Postanowieniem z 5 lutego 2020 roku Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie w sprawie w zakresie objętym oświadczeniem o częściowym cofnięciu pozwu, tj. w zakresie roszczenia o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda 32 491 607,61 złotych. (postanowienie – k. 476; uzupełnienie – k. 482)

1. Ustalenia faktyczne

12 października 2015 r. Skarb Państwa reprezentowany przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (zamawiający) zawarł ze spółką (...) sp. z o.o. w W., S. S.p.A w M. oraz T. C. (...)P.A (wykonawcy tworzący konsorcjum) umowę o nr (...)– ODCINEK F. (...).

Zgodnie z § 1 umowy zamawiający powierzył, a wykonawca zobowiązał się do wykonania zadania pod nazwą „Budowa autostrady (...) na odcinku T. P., odcinek F: węzeł R. (z węzłem) – węzeł B. (z węzłem)” realizowanego w ramach inwestycji pn.: „Autostrada (...) węzeł P. – koniec obwodnicy C.”.

Stosownie do § 5 umowy strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10% zaakceptowanej kwoty kontraktowej brutto, tj. 70.328.157,01 złotych.

(dowód: akt umowy – k. 71 – 73; warunki kontraktu – k. 87 – 125)

12 października 2015 roku wystawiona została gwarancja jakości zadania realizowanego w ramach inwestycji „Autostrada (...) węzeł P. – koniec obwodnicy C.”. Uprawnionym z tytułu gwarancji jakości miał być Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, w zakresie działalności Oddziału w K..

(dowód: gwarancja – k. 74 – 86)

Następnie, umowa została zmieniona aneksem nr (...) z 28 kwietnia 2017 roku, aneksem nr (...) z 4 kwietnia 2018 roku, aneksem nr (...) z 17 maja 2018 roku, aneksem nr (...) do aneksu nr (...) z 19 listopada 2018 roku, aneksem nr (...) z 23 maja 2018 roku, aneksem nr (...) z 12 października 2018 roku, aneksem nr (...) z 17 grudnia 2018 roku, aneksem nr (...) z 7 marca 2019 roku.

(dowód: aneksy – k. 126 – 152v)

Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej numer (...) wystawionej przez Bank (...) S.A. w W. z 11 września 2017 roku. Niniejsza gwarancja zabezpieczała zakończenie robót w czasie na ukończenie i służyła pokryciu roszczeń beneficjenta z tytułu kary umownej należnej Beneficjentowi (Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad) w związku z niewykonaniem przez wykonawcę w terminie umownym Kamienia Milowego nr (...). Bank (...) S.A. w W. zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo do zapłacenia Beneficjentowi, każdej kwoty lub kwot do ich łącznej maksymalnej wysokości 6 892.159,19 złotych w terminie 7 dni roboczych po otrzymaniu przez Gwaranta pierwszego pisemnego żądania zapłaty złożonego przez Beneficjenta, zawierającego żądaną kwotę i numer rachunku, na który ma zostać przekazana. Ustalono, że Gwarancja na zabezpieczenie wygasa 30 stycznia 2019 roku, jeśli żądanie zapłaty nie zostanie złożone zgodnie z postanowieniami gwarancji do tego dnia. Ponadto wskazano, że gwarancja wygasa automatycznie i całkowicie w następujących sytuacjach: gdy płatności dokonane przez gwaranta w ramach gwarancji osiągną kwotę gwarancji; gdy oryginał dokumentu gwarancji zostanie zwrócony gwarantowi przed terminem ważności gwarancji. Do praw i obowiązków wynikających z niniejszej gwarancji miały mieć zastosowanie przepisy prawa polskiego. Wszelkie spory mogące wyniknąć z gwarancji miały być rozstrzygane przez sąd powszechny, właściwy miejscowo dla siedziby beneficjenta (ul. (...), (...)-(...) W.).

(dowód: gwarancja – k. 154 – 155)

Gwarancję wielokrotnie zmieniano za pomocą aneksów w ten sposób, że: aneks nr (...) z 19 października 2017 roku zmieniał zabezpieczenie do maksymalnej kwoty 15 472 194,10 złotych; aneks nr (...) z 22 listopada 2017 roku zmieniał zabezpieczenie roszczenia do maksymalnej kwoty 19 832.539,71 złotych; aneks nr (...) z 14 grudnia 2017 roku zmieniał zabezpieczenie roszczenia do maksymalnej kwoty 24 052 229,01 złotych; aneks nr (...) z 23 kwietnia 2018 roku zmieniał zabezpieczenie roszczenia do maksymalnej kwoty 28 271.918,31 złotych; aneks nr (...) z 22 maja 2018 roku zmieniał zabezpieczenie roszczenia do maksymalnej kwoty 32 491.607,61 złotych; aneks nr (...) z 31 lipca 2018 roku wskazywał, że niniejsza gwarancja zabezpiecza również wszelkie potencjalne roszczenia regresowe Zamawiającego względem Wykonawcy z tytułu jego odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia na rzecz zatwierdzonych podwykonawców wykonujących roboty budowlane w ramach umowy, w zakresie w jakim wartość tych robót i umów podwykonawczych wykracza poza korespondujące zakresy robót wskazane w Zasadniczym Przedmiarze (...) Stałych (...); aneks nr (...) z 26 listopada 2018 roku zmieniał zapis o terminie, do którego ważna była gwarancja na zabezpieczenie, która od tej chwili ważna była do 31 sierpnia 2019 roku.

(dowód: aneksy – k. 158 – 176)

Pismem z 26 kwietnia 2019 roku Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad złożył wykonawcy oświadczenie o odstąpieniu od umowy o nr (...)– ODCINEK F. (...) z 12 października 2015 roku na podstawie Subklauzuli 15.2 (a), 15.2 (c) ppkt (i), 15.2 (h) szczególnych warunków kontraktu, a także na podstawie art. 635 i 636 § 1 k.c. w związku z art. 656 oraz 491 §1 i 2 k.c. z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

(dowód: oświadczenie o odstąpieniu – k. 178 – 196)

Pismem z 26 kwietnia 2019 roku Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wezwał Bank (...) S.A. w W. do zapłaty 32 491.607,61 złotych w terminie 7 dni roboczych od dnia doręczenia niniejszego wezwania do zapłaty. Żądanie zapłaty gwarancji zostało podpisane przez Zastępcę Dyrektora Oddziału ds. Inwestycji

Z. S. oraz Zastępcę Dyrektora Oddziału mgr inż. M. N.. Do wezwania dołączono: pełnomocnictwo dla Zastępcy Dyrektora Oddziału ds. Inwestycji Z. S.; akt powołania p.o. Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad T. Ż.; pełnomocnictwo dla Dyrektora Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad M. N.; zlecenie przekazania roszczenia z gwarancji obcej. Wezwanie do zapłaty zostało doręczone 29 kwietnia 2019 roku.

(dowód: wezwanie wraz z załącznikami – k. 210 – 277)

Orzeczeniem z 3 maja 2019 roku Sąd Powszechny w Mediolanie w sprawie pod sygnaturą 20805/2019 w uwzględnieniu wniosku S. S.p.A. w M. z 2 maja 2019 roku przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, U. S.P.A. w M., (...) Bank (...)V. w A., B. Bank (...) w L., Bank (...) S.A. w W., (...) Bank (...) S.A. w K. o zastosowanie środka zabezpieczającego polegającego na wstrzymaniu nieuczciwej wypłaty kwoty z gwarancji samoistnej na pierwsze żądanie, zważywszy, że wezwanie stron na przesłuchanie może mieć wpływ na wykonanie postanowienia (art. 669 ustęp 6 k.p.c.) zakazał Skarbowi Państwa - Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad uruchomienia gwarancji należytego wykonania nr (...) i nr (...). Równocześnie Sąd wyznaczył termin rozprawy na 13 czerwca 2019 roku w celu dyskusji kontradiktoryjnej oraz wyznaczył czas na zawiadomienie do 27.05.2019 r. oraz na złożenie pism procesowych do 07.06.2019 r.

Wydanie powyższego rozstrzygnięcia zapadło bez przeprowadzenia posiedzenia sądowego w formie kontradiktoryjnej z udziałem stron; rozprawę w tym przedmiocie wyznaczono na 13 czerwca 2019 roku.

Orzeczenie Sądu Powszechnego w Mediolanie z 3 maja 2019 roku nie zostało zaopatrzone w zaświadczenie o wykonalności, o którym mowa w art. 53 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) (...) z 12 grudnia 2012 roku w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych.

(dowód: poświadczone za zgodność z oryginałem tłumaczenie orzeczenia – k. 386 – 386v)

Pismem z 16 maja 2019 roku Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wystosował do Banku (...) S.A. w W. ostateczne wezwanie do zapłaty 32 491.607,61 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 11 maja 2019 roku na podstawie wystawionej przez Bank (...) S.A. w W. Gwarancji Zabezpieczenia Zakończenia (...) w Czasie na Ukończenie nr (...) z 11 września 2017 roku zmienionej późniejszymi aneksami. Wezwanie zostało odebrane 22 maja 2019 roku.

(dowód: wezwanie – k. 281 – 282; zpo – k. 283 – 284)

Pismem z 17 maja 2019 roku Bank (...) S.A. w W. odmówił w całości płatności kwoty żądanej przez Skarb Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, równocześnie wskazując, że bank analizuje treść orzeczenia Sądu w Mediolanie w przedmiocie zakazu wypłat na rzecz GDDKiA z tytułu gwarancji i wstrzymuje się z wypłatą środków do czasu rozstrzygnięcia okoliczności związania banku jego sentencją.

(dowód: pismo – k. 279)

Pismem z 6 czerwca 2019 roku Bank (...) S.A. w W. poinformował, że wstrzymuje wypłatę z gwarancji do czasu rozstrzygnięcia o udzielonym zabezpieczeniu w postępowaniu przed Sądem w M..

(dowód: pismo – k. 286)

Orzeczeniem z 15 lipca 2019 roku Sąd Powszechny w Mediolanie w sprawie o sygn. akt 20805/2019 uchylił wydaną 3 maja 2019 roku decyzję w przedmiocie udzielonego zabezpieczenia i odrzucił pozostałe złożone wnioski w sprawie.

(dowód: poświadczony za zgodność z oryginałem tłumaczenie orzeczenia – k. 468)

19 lipca 2019 roku Bank (...) S.A. w W. dokonał na rzecz Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad zapłaty 32 491 607,61 złotych. (okoliczności bezsporne)

Pismem z 22 lipca 2019 roku Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad poinformował Bank (...) S.A.

w W., że nie istnieje obecnie w obrocie prawnym orzeczenie zakazujące Gwarantowi wypłaty środków z Gwarancji. Równocześnie wskazano, że 15 lipca 2019 roku Sąd Powszechny w Mediolanie w sprawie o sygn. akt 20805/2019 uchylił wydaną 3 maja 2019 roku decyzję w przedmiocie udzielonego zabezpieczenia i odrzucił pozostałe złożone wnioski w sprawie. Wobec czego, ponownie wezwano bank do zapłaty 32 491.607,61 złotych z odsetkami od 11 maja 2019 roku do dnia zapłaty.

(dowód: pismo – k. 420)

2. Ocena dowodów

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, a także twierdzeń stron, nie zakwestionowanych przez stronę przeciwną, które na podstawie art. 230 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. sąd przyjął za udowodnione.

3. Ocena prawna

Żądanie pozwu w zmodyfikowanym zakresie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Punktem wyjścia dla oceny wymagalności roszczenia dochodzonego pierwotnie pozwem, tj. zapłaty 32 491.607,61 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie od 11 maja 2019 r. do dnia zapłaty z tytułu gwarancji ubezpieczeniowej, jest przesądzenie charakteru tego rodzaju umowy. Gwarancja ubezpieczeniowa nie jest uregulowana w polskim systemie prawnym, niemniej jednak dopuszczalność zawierania tego rodzaju umów została już przesądzona w doktrynie i judykaturze (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 1996 r., sygn. akt II CRN 38/96; wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2009 r., sygn. akt I CSK 281/09). Gwarancja, o której mowa jest definiowana jako specyficzna, niestypizowana, a ukształtowana głównie przez praktykę, czynność ubezpieczeniowa, znajdująca oparcie prawne przede wszystkim w zasadzie swobody kształtowania stosunków zobowiązaniowych (art. 353¹ k.c.). Jej treść sprowadza się do zagwarantowania wypłaty przez gwaranta na rzecz beneficjenta gwarancji określonego świadczenia pieniężnego na wypadek zajścia wymienionego w gwarancji zdarzenia losowego. W praktyce życia gospodarczego gwarancja ubezpieczeniowa udzielana jest zazwyczaj na zlecenie dłużnika (kontrahenta) w celu wzmocnienia węzła obligacyjnego łączącego go z wierzycielem (beneficjentem). Samo wystawienie gwarancji i doręczenie jej beneficjentowi nie oznacza, że doszło do zawarcia umowy gwarancji ubezpieczeniowej. List gwarancyjny jest bowiem uznawany wyłącznie za ofertę gwaranta, która została skierowana do beneficjenta. Dominującym poglądem w doktrynie prawniczej i judykaturze jest ten, który stanowi, że umowa gwarancji ubezpieczeniowej dochodzi do skutku w chwili przyjęcia oferty gwaranta (oferenta) przez beneficjenta (oblata). Z reguły następuje to z chwilą zgłoszenia przez beneficjenta żądania zapłaty, przy czym żądanie takie nie może być obarczone brakami formalnymi, tj. musi pozostawać zgodne z wymaganiami, jakie konkretna gwarancja stawia dla tego typu dokumentów. Obowiązek gwaranta aktualizuje się zatem przez samo przedstawienie żądania zapłaty, przy czym ważne jest, aby żądanie to zostało złożone w dokładny sposób i przy użyciu sformułowań określonych w umowie gwarancji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 19 lipca 2016 r., I ACa 1368/15, wyrok Sądu Apelacyjnego z 9 lipca 2013 r.,

I ACa 48/13). Przyjmuje się też, że ze względu na specyfikę tego zobowiązania, treść gwarancji nie powinna być poddawana wykładni elastycznej i liberalnej, a sformułowaniom użytym w gwarancji nie można przypisywać innego znaczenia niż wynika to z ich dosłownej treści (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2004 roku, II CK 308/04). Z uwagi na doniosłe znaczenie wezwania do zapłaty dla powstania stosunku zobowiązaniowego pomiędzy gwarantem

a beneficjentem gwarancji, w doktrynie i w judykaturze wskazuje się, że tylko dokonanie ważnego i kompletnego wezwania skutkuje powstaniem zobowiązania po stronie gwaranta. Przez ważne wezwanie do zapłaty rozumie się wezwanie odpowiadające wymogom formalnym wskazanym w gwarancji.

Z uwagi na abstrakcyjny charakter zobowiązania gwarant w zasadzie nie może odwoływać się do stosunku podstawowego łączącego zleceniodawcę z beneficjentem, będącego przyczyną udzielenia gwarancji i podnosić zarzutów z tego stosunku. Dlatego też na gruncie gwarancji ubezpieczeniowej tak istotne znaczenie przywiązuje się do wymogu, aby żądanie zostało złożone w dokładny sposób i przy użyciu sformułowań określonych w umowie gwarancji.

Niniejszym powództwem, przy uwzględnieniu jego modyfikacji strona powodowa domagała się od pozwanego banku odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonych od kwoty 32 491 607,61 złotych za okres od 11 maja 2019 roku do dnia zapłaty w ten sposób, że wniosła o zasądzenie od pozwanego 436 188,70 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wytoczenia powództwa o te odsetki do dnia zapłaty. Częściowe cofnięcie pozwu wynikało z okoliczności, że po wniesieniu powództwa w sprawie, pozwany bank uregulował należność 32 491 607,61 złotych, początkowo dochodzoną w pozwie.

W realiach sprawy sporną pomiędzy stronami, a zatem wymagającą rozstrzygnięcia przez Sąd była kwestia zasadności żądania zasądzenia od pozwanego banku na rzecz powoda odsetek od kwoty 32 491.607,61 złotych.

Stosownie do art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie natomiast z art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

Sąd wskazuje w tym miejscu, że powód wzywał pozwanego do zapłaty m.in. pismem z 26 kwietnia 2019 roku. Termin zakreślony w wezwaniu wynosił 7 dni roboczych od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. Zostało ono doręczone 29 kwietnia 2019 roku, zatem termin do zapłaty upłynął 10 maja 2019 roku. Pozwany pozostawał w zwłoce z wypłatą należności z tytułu udzielonej gwarancji bankowej przez 70 dni, a łączna kwota skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie za ten czas opiewa na 436 188,70 złotych.

Pozwany konsekwentnie podnosił w toku procesu, że pozostawał w zwłoce co do zapłaty wyznaczonej kwoty, ponieważ wykonywał postanowienie zabezpieczające Sądu Powszechnego w Mediolanie. Jednakże, Sąd poczytuje to jako odraczanie w czasie zapłaty kwoty wskazanej w wezwaniu do zapłaty na podstawie udzielonej gwarancji bankowej. Podnieść należy, że pozwany wiedział o swoim zadłużeniu już 29 kwietnia 2019 roku, ponieważ odebrał tego dnia wezwanie do zapłaty od powoda i miał wiedzę o zadłużeniu jeszcze przed postępowaniem zabezpieczającym.

Oceniając wezwanie do zapłaty z 26 kwietnia 2019 roku Sąd nie miał wątpliwości, że spełniało ono wszystkie wymogi formalne określone w treści gwarancji (zostało wystosowane w okresie ważności gwarancji, żądana kwota mieściła się w sumie gwarancji). Nadto, ww. okoliczność pozostawała bezsporna pomiędzy stronami, w związku z powyższym nie ma potrzeby bliższej analizy prawnej spełnienia tych wymogów.

Kluczowe znaczenie ma natomiast ocena ww. wezwania w kontekście orzeczenia z 3 maja 2019 r. Sądu w Mediolanie w sprawie pod sygnaturą 20805/2019, w uwzględnieniu wniosku S. S.p.A. w M. z 2 maja 2019 roku przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, U. S..P.A. w M., (...) Bank (...)V. w A., B. Bank (...) w L., Bank (...) S.A. w W., (...) Bank (...) S.A. w K. o zastosowanie środka zabezpieczającego polegającego na wstrzymaniu nieuczciwej wypłaty kwoty z gwarancji samoistnej, na pierwsze żądanie, w którym Sąd w Mediolanie zakazał powodowi uruchomienia gwarancji należytego wykonania nr (...) i nr (...). Podkreślenia wymaga, że żadna ze stron nie wykazała, by postanowienie zabezpieczające z 3 maja 2019 roku zostało uznane za wykonalne i zaopatrzone w zaświadczenie wydane stosownie do treści art. 53 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) (...) z 12 grudnia 2012 roku

w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. W tej sytuacji nie sposób twierdzić, że obowiązkiem powoda było wykonanie postanowienia zabezpieczającego i powstrzymanie się od realizacji roszczeń z gwarancji ubezpieczeniowej, podobnie jak nie sposób twierdzić, że obowiązkiem pozwanego było nie dokonywanie wypłaty na rzecz powoda kwot z gwarancji ubezpieczeniowej. Zwłaszcza, że wezwanie do wypłaty z gwarancji ubezpieczeniowej pozwany odebrał jeszcze przed złożeniem 2 maja 2019 roku przez S. S.p.A. wniosku do Sądu w Mediolanie i przed rozpoznaniem przez ww. Sąd wniosku oraz wydaniem zabezpieczenia tymczasowego. Rozstrzygnięcie jurysdykcji na gruncie przepisów Rozporządzenia nr 1215/2012 oraz uznawanie orzeczeń należy do wyłącznej kompetencji sądów państw członkowskich, a nie stron postępowania.

Sąd podkreśla zatem w tym miejscu, że w pełni podziela argumentację strony powodowej, że sądom polskim przysługuje wyłączna jurysdykcja krajowa na podstawie przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z 12 grudnia 2012 roku w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. Urz. UE L 351, s. 1) Zgodnie z art. 25 ust. 1 rozporządzenia jeżeli strony niezależnie od ich miejsca zamieszkania uzgodniły, że sąd lub sądy państwa członkowskiego powinny rozstrzygać spór już wynikły albo spór przyszedł mogący wynikać z określonego stosunku prawnego, to sąd lub sądy tego państwa mają jurysdykcję, chyba że umowa ta jest nieważna pod względem materialnym, na mocy prawa danego państwa członkowskiego. Tak określona jurysdykcja jest jurysdykcją wyłączną, o ile strony nie uzgodniły inaczej. W gwarancji natomiast zawarto postanowienie, że do praw i obowiązków wynikających z niej miały mieć zastosowanie przepisy prawa polskiego. Wszelkie spory mogące wynikać z gwarancji miały być rozstrzygane przez sąd powszechny, właściwy miejscowo dla siedziby beneficjenta (ul. (...), (...)-(...) W.). Okoliczność właściwości Sądu nie mogła zatem budzić jakichkolwiek wątpliwości.

W oparciu o powyższe Sąd doszedł również do przekonania, że biorąc pod uwagę, że tutejszy Sąd posiada jurysdykcję w niniejszej sprawie (nie natomiast Sąd we Włoszech), zarządzone przez tamtejszy Sąd środki zabezpieczające ograniczone pozostają do terytorium włoskiego i w konsekwencji nie są skuteczne na terytorium Polski. W konsekwencji, nie znalazła uzasadnienia Sądu odmowa zapłaty przez pozwany bank środków z gwarancji na podstawie rzeczowego zabezpieczenia z 3 maja 2019 r.

Mając na względzie powyższe, Sąd uznał, że roszczenie powoda jest zasadne tak co do zasady jak i co do wysokości. W zakresie odsetek od zasądzonej kwoty, Sąd uznał za zasadne liczenie ich od dnia wniesienia modyfikacji powództwa, tj. 25 listopada 2019 roku do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem.

W oparciu o powyższe rozważania, Sąd Okręgowy w Warszawie orzekł jak w punkcie I wyroku.

4. Koszty

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Sąd uwzględnił powództwo w całości. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że w zakresie cofniętego powództwa, pozwanego należało uznać za przegrywającego sprawę, ponieważ po wytoczeniu powództwa uiszczył kwotę dochodzoną pierwotnie pozwem. Pozwany jest zatem stroną procesu przegrywającą sprawę i zobowiązany jest zwrócić poniesione przez stronę powodową koszty procesu. Na zasądzoną kwotę 25 000 złotych złożyło się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika. Koszty procesu należało zasądzić na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 32 ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2016 roku o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.

W punkcie III wyroku Sąd postanowił przejść na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe, mając na uwadze treść art. 100 ust. 2 oraz art. 113 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sędzia (del.) Anna Lipińska